

WILKINS, CHARLES ('Catwg'; 1830 - 1913), hanesydd

Enw: Charles Wilkins
Ffugenw: Catwg
Dyddiad geni: 1830
Dyddiad marw: 1913
Rhiant: William Wilkins
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: hanesydd
Maes gweithgaredd: Hanes a Diwylliant; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu
Awdur: Edward Ivor Williams

Ganwyd yn Stonehouse, sir Gaerloyw, mab William Wilkins, a ymsefydlodd ym Merthyr Tydfil fel llyfrwerthwr. Yn 1851 daeth y tad yn bostfeistr Merthyr a bu'r mab yn glerc iddo. Dilynodd ei dad fel postfeistr 20 mlynedd yn ddiweddarach gan ymneilltuo, ar flwydd-dâl, yn 1898. Bu'n llyfrgellydd y 'Merthyr Tydfil Subscription Library' o'i dechreuaed yn 1846; [Thomas Stephens](#) ('Gwyddon') oedd ysgrifennydd y llyfrgell. Bu farw yn ei gartref, Springfield, Merthyr Tydfil, 2 Awst 1913.

Ysgrifennodd yn helaeth ar wahanol bynciau i bapurau wythnosol Merthyr a Chaerdydd, Ei brif weithiau ydyw - *The History of Merthyr Tydfil*, 1867 a 1908; *The History of the Literature of Wales from 1300 to 1650*, 1884, sef helaethiad o'r traethawd ar hanes llenyddiaeth Gwent a Morgannwg yr enillodd arno yn yr eisteddfod genedlaethol; *The History of the Coal Trade of South Wales*, 1888; *The History of the Iron, Steel, Tinplate and other Trades of Wales*, 1903. Bu'n golygu *The Red Dragon*, 1882-7.

Awdur

[Edward Ivor Williams](#), (1885 - 1958)

Ffynonellau

The Merthyr Express, 9 Awst 1913

South Wales Daily News, 4 Awst 1913

Darllen Pellach

Cofrestr plwyf Stonehouse, Swydd Gaerloyw, 1830. Bedydd 12 Medi 1830. Charles Wilkins, rhieni William a Maria John Wilkins, "Charles Wilkins, Writer, 1830-1913: A Biographical Note by his Great Grandson", *Merthyr Historian*, 13, (2001) tt.5-18

Erthygl Wicipedia: [Charles Wilkins](#)

Gweithiau

Charles Wilkins, [Buried alive! a narrative of suffering and heroism being the tale of the Rhondda colliers as related by themselves \(London 1877\)](#)

Charles Wilkins, [Notable Men of Wales: Thomas Stephens \(Cardiff 1882\)](#)

Dolenni Ychwanegol

VIAF: [31798366](#)

Wikidata: [Q18536000](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC-RUU/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng

Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

